

Oponentský posudek bakalářské práce: **Náboženské rozpory v souladu**
Lukáš Poruba

Tématem této práce je bližší prozkoumání jevu, který je přítomen, jak v lidské zkušenosti obecně, tak je možné ho identifikovat v existujících náboženstvích. Motivací autora bylo zmapovat tento jev, který mu připadá nedostatečně prozkoumán v české odborné literatuře.

Autor svou práci rozdělil do dvou částí. V teoretické části textu se věnuje zkoumanému jevu tím způsobem, že ukazuje, jak je fenomén rozporu mezi „proroctvím nebo fixním, normativním textem“ (str. 11, 12, 15) uveden do souladu pomocí redukce, která v nejširším slova smyslu umožňuje změnu kognitivních struktur, a tedy změnu stanoviska, při zachování daného „proroctví nebo normativního textu“. Všechny uvedené příklady mají ilustrativní povahu a současně slouží jako teoretické pozadí celé práce. Autor si specificky všímá ve Festingerově teorii redukce momentu, kdy se prožívaná kognitivní disonance řeší pomocí přidání nového elementu (str. 24), připuštěním nového kognitiva a současně s tím připuštěním nové interpretace.

Aplikaci festingerovské redukce se autor věnuje i v praktické části práce. Cílem terénního výzkumu, bylo rozeznat přítomnost kognitivní disonance a určit, zda dochází k některému z popsaných druhů redukce. V případě redukce formou přidání nového kognitivního elementu, bylo dalším cílem rozeznat povahu tohoto nově přijatého prvku (str. 33).

Autor této práce nepřekračuje rámec zvoleného tématu. Je si vědom mezioborového kontextu předmětu svého zkoumání. Předkládá k obhajobě vysoce kvalitní, byť kompilační text. Není překvapením, že autor svou hypotézu o psychickém napětí člověka v přítomnosti rozporného jevu v praktické části své práce našel. Byl si ovšem vědom formálních omezení, které strukturovaný rozhovor přináší a poctivě je reflektoval.

Celá práce je konzistentní a logicky dobře členěná. Autor též prokázal schopnost dobře pracovat s poznámkovým aparátem. Ze seznamu literatury je patrné, že se autor věnoval danému tématu dlouhodobě. Jistým rizikem by mohla být (neznalost) pramenných jazyků, která je pro interpretaci klíčová. V rozsahu bakalářské práce není tato (znalost) podmínkou. Doporučuji tuto práci k přijetí (A) a navrhuji hodnocení výtečně.

Mgr. Petr Řehák